

**Західнодонбаський інститут
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»**

Кафедра управління персоналом та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Західнодонбаського
Інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Н.В. Житник
2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація праці
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки 6.030505 Управління персоналом та економіка праці

**Павлоград
2016**

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація праці» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, напрям підготовки: 6.030505 Управління персоналом та економіка праці, 2016 року.

Розробник програми: Тищенко Т.І. к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління персоналом та менеджменту.

Протокол № 1 від «30» серпня 2016 р.

Робочу програму затверджено Вченою радою Західнодонбаського інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

“20” вересня 2016 року, протокол № 1

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	
Кількість кредитів 4.5	Галузь знань <u>0305</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030505 Управління персоналом та економіка праці		
Модулів -1	Спеціальність: організація виробництва	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-6 - й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	46 год.	
		Практичні, семінарські	
		22 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		112 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		0	
		Вид контролю:	
	екзамен	екзамен	

Розділ 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення принципів, прийомів і інструментів; координація оптимізація в часі і у просторі всіх матеріальних і трудових елементів виробництва для забезпечення виконання виробничої програми і досягнення необхідного рівня техніко – економічних показників, визначення практичних аспектів основних проблемних питань сучасної організації виробництва промислового підприємства.

Завдання – навчити студентів основам організації виробництва для вирішування питання зниження трудомісткості продукції, пошук резервів зниження тривалості виробничого циклу виготовлення продукції і підвищення продуктивності праці, організації виробництва нових видів продукції, підвищення конкурентоспроможності виробів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: Організацію виробничого процесу на підприємстві і його структуру, організацію процесу виробництва в просторі і часі, організацію потокового виробництва, основні принципи нормування праці, теоретичні основи та методи вимірювання показників, які характеризують промислову діяльність підприємства, особливості організації, управління, планування та прогнозування діяльності підприємства, економічну ситуацію у промисловості, перспективу розвитку промислового виробництва, технологічні процеси сучасної економіки;

Вміти: якісно оцінювати ефективність заходів, спрямованих на прискорення науково – технічного прогресу, втілення інноваційного потенціалу на підприємстві, розраховувати економічний ефект від використання нових технологічних процесів і зміни технічних параметрів устаткування, будувати організаційну та виробничу структуру управління підприємством, визначати тривалість виробничого циклу, вибирати ресурсоекономні технологічні процеси, величину партії виробів, моделювати раціональне використання основних фондів і обігових засобів підприємства, визначати чисельність, визначати необхідну виробничу площу та професійний склад і фонд заробітної плати працівників та ін.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1– Виробничий процес на промисловому підприємстві.

Тема 1.1 Організаційні основи виробництва.

Об'єкти організації виробництва на підприємстві та механізм реалізації його господарської діяльності. Основні задачі організації виробництва. Організація виробництва як фактор прискорення науково – технічного прогресу, підвищення якості випускаємої продукції, росту продуктивності праці і ефективності виробництва. Стратегія розвитку, планування та управління підприємством.

Тема 1.2 Виробничі системи.

Сутність виробничих систем, їх основні елементи і характеристика. Робоче місце, дільниця, підприємство як виробничі системи. Принципи функціонування і розвиток виробничих систем в динаміці. Основні цілі виробничих систем.

Тема 1.3 Виробничий процес і організаційні типи виробництва.

Виробничий процес, його організація у часі. Термін виробничого циклу, пошук резервів скорочення часу на окремих етапах. Методика визначення терміну виробничого циклу при різних засобах руху предметів праці. Основні виробничі, допоміжні і обслуговуючі виробничі процеси, їх сутність і характеристика. Типи виробництв і виробничих процесів. Основні принципи організації виробничих процесів.

Тема 1.4 Організація трудових процесів і робочих місць.

Поняття виробничих і трудових процесів. Загальні етапи трудового процесу. Класифікація витрат робочого часу. Методи вивчення трудових процесів. Форми організації праці. Робоче місце як первинний структурний елемент дільниці.

Тема 1.5 Нормування праці.

Сутність нормування праці як ефективного інструмента управління трудових, матеріальних і фінансових ресурсів підприємства. Значення нормування праці для підвищення продуктивності праці без значних капіталовкладень. Методи наукової організації праці. Організація технічного нормування. Види норм праці. Методи нормування праці: сумарні і аналітичні. Методи вивчення витрат робочого часу.

Тема 1.6 Побудова виробничої структури у просторі.

Основні виробничі підрозділи промислового підприємства. Склад, форми виробничих зв'язків між основними, допоміжними та обслуговуючими підрозділами. Виробнича структура підприємства. Виробнича дільниця як структурна і адміністративна одиниця підприємства. Робоче місце як первинний структурний елемент дільниці. Форми спеціалізації.

Тема 1.7 Організація виробничого процесу у часі.

Тривалість виробничого циклу виготовлення продукції, його визначення. Склад виробничого циклу. Залежність тривалості виробничого циклу від типу виробництва, рівня організації виробничого процесу та інших факторів. Розрахунок резервів часу для скорочення тривалості виробничого циклу виготовлення продукції і його економічне значення для підприємства.

Змістовий модуль 2 – Організація діяльності підрозділів підприємства і технічного контролю якості продукції.

Тема 2.1 Організація допоміжних виробництв.

Організація інструментального господарства на підприємстві, його вплив на ефективність основного виробництва. Основні задачі організації планування ремонтної служби підприємства. Склад ремонтної служби. Організація енергетичного господарства.

Тема 2.2. Організація обслуговуючих господарств.

Функції і основні задачі транспортного господарства, вплив організації транспортного господарства на виробничий процес і на собівартість випускаємої продукції. Організація складського господарства, його основні задачі для ефективної діяльності підприємства.

Тема 2.3 Організація потокового та автоматизованого виробництва.

Партійний та одиничний методи організації виробництва.

Сутність потокового виробництва як форми організації. Характеристика потокового виробництва, підготовчі роботи при організації поточкових ліній. Основні напрямки підвищення економічної ефективності потокового виробництва, його автоматизація. Сутність партійного методу організації виробництва. Характерні ознаки одиничного методу організації виробництва.

Тема 2.4 Організаційно – виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

Сутність якості продукції, класифікаційні і оціночні показники якості. Склад нормативно – технічної документації. Організація контролю якості на підприємстві. Система якості продукції і забезпечення її конкурентоспроможності як процес реалізації наукових підходів, принципів, методів, заходів, які розробляються по функціям управління і стадіям життєвого циклу виготовляємої продукції.

Тема 2.5 Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції

Система створення та освоєння нової продукції. Організація технологічної підготовки виробництва. Оцінка ефективності нової техніки. Проектування технологічного процесу виготовлення опитного зразка продукції. Основні групи сукупності змін технологічних процесів по результатам виготовлення опитних зразків. Види освоєння випуску нової продукції.

Тема 2.6 Організаційне проектування виробничих систем

Сутність, елементи та завдання організаційного проектування. Основні резерви розвитку виробництва, їх класифікація. Розробка плану поліпшення організації виробництва. Принципи раціоналізації структури організації.

Розділ 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	Інд	с.р.		Л	п	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Організація виробництва												
Змістовий модуль 1. – Виробничий процес на промисловому підприємстві.												
Тема 1.1	8	2				6						
Тема 1.2	10	4				6						
Тема 1.3	14	4	2			6						
Тема 1.4	12	4	2			6						
Тема 1.5	18	4	6			6						
Тема 1.6	12	2	4			6						

Тема 1.7	10	2	2			6						
Разом за зміст. модулем 1	84	22	16			42						
Змістовий модуль 2. – Організація діяльності підрозділів підприємства і технічного контролю якості продукції.												
Тема 2.1	12	4	2			6						
Тема 2.2	12	4	2			6						
Тема 2.3	14	4	2			6						
Тема 2.4	12	4	2			6						
Тема 2.5	12	4	2			6						
Тема 2.6.	12	4	2			6						
Разом за зміст.модулем 2	74	24	12			36						
Індивідуально консультативна робота	2	2										
Підсумковий контроль	2	2										
Усього годин	180	46	22			112						

Розділ 5. Теми семінарських занять – не передбачено навчальним планом.

Розділ 6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1	Визначення оптимальної виробничої структури підприємства, тип виробництва.	2
2	Розрахунок чисельності робітників і показників продуктивності праці.	2
3	Рішення задач по визначенню норми часу, норми обслуговування, норми керування, норму часу на партію. Складання балансу робочого часу, пошук резервів часу.	6
4	Розрахунок тривалості технологічного циклу при різних видах руху предметів праці (аналітично і графічно).	4
5	Визначення найбільш оптимальної тривалості виробничого циклу у просторі.	2
6	Модульна контрольна робота.	2
7	Рішення задач по визначенню цехового оборотного фонду,	2

	норму запасу різального інструменту.	
8	Визначення величину окремих вантажопотоків і вантажообігу транспортного господарства підприємства.	1
9	Визначення основних параметрів потокової лінії. Розрахунок числа робочих місць на лінії і випуск приладів із конвейера.	2
10	Розрахунок інтегрального показника якості по варіантах , зробити економічний аналіз отриманих результатів.	1
11	Економічна оцінка варіанта технологічного процесу і обґрунтування вибору технологічного оснащення	2
12	Модульна контрольна робота	2

Розділ 7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом.

Розділ 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та види самостійної роботи студента	Кількість Годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях: <i>Історія розвитку теорії та практики організації виробництва. Підприємство як складна виробнича система Принципи раціональної організації виробничого процесу Баланс робочого часу, його значення. Шляхи підвищення продуктивності праці. Форми обслуговування роб. місць за типами виробництва. Аналіз затрат робочого часу Чинники, що впливають на тривалість виробничого циклу. Енергетичні баланси та їх характеристика. Чарункова система компонування устаткування. Організація автоматизованого виробництва. Класифікація видів контролю якості. Міжнародні системи сертифікації.</i>	40

	<i>Організаційно – економічна підготовка виробництва до освоєння нового продукту.</i>	
3	Виконання та захист індивідуальних завдань	
4	Консультації, підготовка та складання підсумкового контролю знань (іспит)	18

9. Індивідуальні завдання – не передбачено навчальним планом.

Розділ 10. Методи навчання

Враховуючи, що метод навчання – це процес взаємодії між викладачем і студентом, в результаті якого відбувається передача і засвоєння знань, умінь і навичок, які передбачені змістом навчання, при викладенні дисципліни « Організація виробництва», використовуються наступні:

за ступенем усвідомлення сприйняття навчального матеріалу:

- пасивні: лекція, опитування, тестування, самостійні роботи;
- активні: бесіда, обговорення проблемних питань, аналіз практичних ситуацій;
- інтерактивні: ігрове проектування, моделювання конкретних ситуацій;

за джерелом викладу навчального матеріалу:

- вербальні – лекція, розповідь-пояснення, бесіда, обговорення проблемних питань;
- наочні - ілюстрація, роздатковий матеріал;
- практичні (задачі, реферати, проекти, індивідуальні завдання);

Методи активного навчання використовуються для тренування та розвитку творчого мислення студентів, формування в них відповідних практичних умінь та навичок. Вони стимулюють і підвищують інтерес до занять, активізують та загострюють сприймання навчального матеріалу.

Розділ 11. Методи контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. До поточного контролю знань відносяться: тестування, експрес-контроль за лекційним та (або) практичним курсами, виконання практичних занять, тематичні опитування, доповіді. Поточний контроль знань студентів позначається у рейтинговій картці відповідною кількістю балів, передбачають 100 бальну систему оцінювання.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студентів.

До підсумкового контролю знань студентів відносяться: модульні контрольні робота, іспит (проводиться письмово).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 1													
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						2 контрольних роботи	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

T1.1, T1.2 ... T2.5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
76-89	добре	
61-75		
56-60	задовільно	
51-55		
26-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни « Організація виробництва» для студентів II і III курсу денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.030505.спеціалізації «Економіка та управління персоналом» / Укладач: Т.І. Тищенко – Павлоград: Західнодонбаський інститут МАУП, 2015. – 20с.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Організація виробництва» для студентів IV курсу денної та заочної форми навч.напрямку підготовки 6.030505.спеціалізації «Економіка та управління персоналом/ Укладач: А.Ю. Могілова – Павлоград: Західнодонбаський інститут МАУП, 2006 – 158с.

3. Навчальний посібник - практикум з дисципліни «Організація виробництва» для студентів IV курсу денної та заочної форми навчання напрямку підготовки 6.030505.спеціалізації «Економіка та управління персоналом» / Укладач: А.Ю. Могілова – Павлоград: Західнодонбаський інститут МАУП, 2007 – 118с.

Розділ 14. Рекомендована література

Базова

1. Економіка підприємства: підручник/ під редакцією С.Т. Покропивного – вид.2 – е, перер. та доп., 2006. – С 526.
2. Й.М. Петрович, Г.М. Захарчин, С.О. Буняк Організація виробництва.: практикум. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 336 с.
3. Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. пос.– К. КНЕУ, 2003–524 с.
4. Економічний аналіз: навч. пос. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк: за ред. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.
5. Экономика предприятия: Задачи. Ситуации. Решения: учеб.пос. / С.Ф. Покропивный, Г.А. Швиданенко. А.С. Федонин. – К.: Знання – Прес, 2001.
6. Зайцев Н.Л. Экономика промышленного предприятия. Практикум. – М.: ИНФА – М, 2001. – 240 с.
7. Тянь Р.Б., Багрова І.В. Організація виробництва: навч. пос./ Р.Б. Тянь, І.В. Багрова. – Київ. центр навч. літератури, 2005. – 248 с.
8. Шваб Л.І. Економіка підприємства: навч. пос. – К.: Каравела, 2004 – 568 с.
9. В.С.Рижиков, В.А.Панков, С.П.Антипова. Організація виробництва: навч. пос. / за ред. В.С. Рижикова. – К.: ТОВ «Видавництво Дельта», 2006. – 264 с.

Додаткова література

1. Злупко С.М. Перехідна економіка: Сучасна Україна: навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 324 с.
2. Чистилин Д.К. Самоорганізація мирової економіки. Євразійський аспект. – М.: Економіка, 2004. – 237 с.

3. Перехідна економіка: підручник / за ред. Гейца В.М. – К.: Унів. Видав. «Пульсари», 2001. – 296 с.

6. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2003.

Розділ 15. Інформаційні ресурси

Інформаційні технології в навчальному процесі передбачають використання: типових програмних засобів, спеціальних програмних продуктів, розроблених в університеті, комп'ютерних тестів (у режимах самопідготовки, поточного і підсумкового оцінювання знань і умінь студентів), баз даних, Internet пошуку, електронних таблиць, електронних засобів навчання (електронних підручників, навчальних посібників, лабораторних практикумів, навчальних комплексів), мультимедійних засобів подання навчальної інформації тощо.

Таблиця 7 – Використання інформаційних технологій або елементів

дистанційного навчання

Вид заняття або індивідуального завдання	Тема заняття (розділ індивідуального завдання)	Форма (вид) використання інформаційних технологій	Назва програмного засобу	Для яких видів діяльності використовуються
Практичні заняття	Прогнозні оцінки продуктивності і поточних витрат	Розрахунок показників в динаміці	Excel	Обчислення витрат